

AS EESTI ENERGIA KAEVANDUSED
NARVA KARJÄÄRI VÄLISÕHU SAASTELOA,
VEE ERIKASUTUSLOA JA JÄÄTMELOA
KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROGRAMM

AS Pöyry Entec 2010

 Competence. Service. Solutions.

PÖYRY

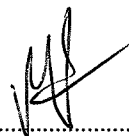
TÖÖ NIMETUS: AS EESTI ENERGIA KAEVANDUSED
NARVA KARJÄÄRI
VÄLISÕHU SAASTELOA, VEE
ERIKASUTUSLOA JA JÄÄTMELOA
KESKKONNAMÕJU HINDAMISE
PROGRAMM

TÖÖ NUMBER: 882/09

TELLIJA: AS Eesti Energia Kaevandused

TÖÖ KOOSTAJA: AS Pöyry Entec

Projektijuht,
KMH ekspert: Mihkel Vaarik

SISUKORD

1	KESKKONNAMÕJU HINDAMISE EESMÄRK JA ALGATAMISE ALUSED	2
2	TEGEVUSE EESMÄRK	3
3	KAVANDATAV TEGEVUS	4
3.1	VEEVÕTT JA HEITVEE (KARJÄÄRIVEE) KÕRVALDUS	4
3.2	VÄLISÕHU SAASTE.....	4
3.3	JÄÄTMETEKE	5
4	KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU	6
4.1	ÜLDIST	6
4.2	MÕJUALA SUURUS	6
4.3	MÕJUTATAVAD KESKKONNAELEMENDID.....	6
5	KESKKONNAMÕJU HINDAMISEKS KASUTATAV METOODIKA	7
6	KESKKONNAMÕJU HINDAMISE MENETLUSOSALISED.....	9

1 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE EESMÄRK JA ALGATAMISE ALUSED

Keskkonnamõju hindamise (KMH) eesmärk on AS Eesti Energia Kaevandused Narva karjääri tegevusega kaasnedes võivate otsuste ja kaudsete keskkonnamuudatuste analüüs, võimalike negatiivsete mõjude prognoosimine ning vajadusel vastavate leevendavate meetmete väljapakumine.

AS Eesti Põlevkivi (nüüdne Eesti Energia Kaevandused AS) esitas 2009. a septembris Keskkonnaametile välisõhu saasteloa taotluse ja lubatud heitkoguste projekti täienduse registreerimisnumbriga nr V9-4/28728. Saasteloa muutmine on vajalik seoses lõhketöödel eralduvate saasteainete heitkoguste suurenemisega ning põlevkivi laadimis-purustuskompleksist tekkivate saasteainete summeerimisega.

Keskkonnaamet algatas 2009. aasta oktoobris taotlusele keskkonnamõju hindamise *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* (RT I 24.03.2005, 15, 87) alusel.

Kuna lähitulevikus on kavas muudatused ka teistes keskkonnaga seotud valdkondades (jätmed ja vesi), millele on väljastatud keskkonnaluba, peeti otstarbekaks sama hindamise käigus käsitleda ka teiste kehtivate lubade keskkonnamõju.

Keskkonnamõju hindamine käsitleb ka lähiajal võimalikke muudatusi Narva karjääri keskkonnakasutuses.

2 TEGEVUSE EESMÄRK

Üldine eesmärk on hinnata AS Eesti Energia Kaevandused Narva karjääri tegevuse vastavust keskkonnanõuetele, seda läbi välisõhu saasteloa taotluses ja kehtivates keskkonnalubades (jäätmeluba, vee erikasutusluba) antule, tagades tegevuse keskkonnaohutuse ja vastavuse Euroopa Liidu ning Eesti õigusaktidega.

Välisõhu saaste, vee erikasutuse ja jäätmete osas hinnatakse keskkonnakasutuses kavandatavaid muutusi, seda vastavate keskkonnalubade kontekstis.

Keskkonnamõju hindamine käsitleb lähiajal võimalike muudatusi Narva karjääri keskkonnakasutuses. Otstarbekas on käsitleda kogu karjääri keskkonnakasutust ühtselt ühe keskkonnamõju hindamise koosseisus.

Keskkonnamõju hindamise käigus ei hinnata Narva karjääri kaevandamistehnoloogiat ega põlevkivivarude küsimusi (ei käsitleta põlevkivi kaevandamisluba). Samuti ei kuulu hindamise koosseisu keskkonnalubade taotlusmaterjalide koostamine.

KMH käigus käsitletakse:

- veekõrvalduse, välisõhu saasteainete ja jäätmetekke küsimusi;
- võimalikke alternatiive keskkonnakasutuses sama kaevandamistehnoloogia kasutamise jätkamisel;
- veekõrvalduse, välisõhu saasteainete ja jäätmete tekke kvaliteeti ning kvantiteeti praeguse toodangumahu jätkamisel sealhulgas ka jäätmete taaskasutamise võimalusi;
- parima keskkonnakasutuse leidmisel hinnates selle rakendamise võimalikkust ja otstarbekust, seost olemasoleva veekõrvalduse, saasteainete tekke olemasoleva jäätmetekkega, et see vastaks parimale võimalikule tehnoloogiale;
- ettepanekuid olemasoleva keskkonnakasutuse (veekõrvaldus, välisõhu saasteainete ja jäätmete tekke) muutmiseks või parandamiseks.
- karjääris ning tööstusterritooriumil tekkiva müra ning vibratsiooni mõju.

3 KAVANDATAV TEGEVUS

3.1 Veevõtt ja heitvee (karjäärivee) kõrvaldus

Narva karjäärile on väljastatud vee erikasutusluba nr L. VV.IV-46637, mis kehtib kuni 31.12.2010.

Karjäärist väljapumbatavast veest moodustab enamiku sademevesi. Seega ei saa karjäärist väljapumbatud vett kogu mahus põhjaveeks lugeda. Vee kogus, mida saab mõjult võrdsustada põhjaveevõtuga on hinnanguliselt neljandik ärajuhitud veest. Alternatiivid – kavandatava tegevuse alternatiivid kujunevad välja praeguse kaevandamise tehnoloogia ja parima võimaliku tehnika¹ baasil. Alternatiiviks võib olla veekõrvalduse suublade muutmine ja saasteainete koguste vähendamine näiteks settebasseinide töö jõudluse tõstmise kaudu.

3.2 Välisõhu saaste

Narva karjäärile on väljastatud välisõhu saasteluba nr LÕV.IV-32759, 11.10.2004, mis kehtib kuni 31.12.2014. Seoses uue taotluse esitamisega on luba muutmisel.

Hindamise käigus käsitletakse:

- kasutatavast tehnoloogiast põhjustatud välisõhu saasteainete teket;
- võimalikke alternatiive välisõhu saasteainete tekkele sama kaevandamistehnoloogia kasutamise jätkamisel;
- välisõhu saasteainete kvaliteeti ja kvantiteeti praeguse toodangumahu jätkamisel, sh püüdeseadmete vajadus, viis ja efektiivsus ning hinnang välisõhusaaste seirele ja kontrolli sagedusele;
- parima tekketehnoloogia rakendamise võimalikkust ja otstarbekust, seost olemasoleva välisõhu saasteainete tekke tehnoloogiaga.

Alternatiivid – kavandatava tegevuse alternatiivid kujunevad välja praeguse tehnoloogia (nii põlevkivi laadimis-purustuskompleks kui ka lõhketööd) ja parima võimaliku tehnika baasil.

¹ Parima võimaliku tehnika mõistes tähendab (Saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seadus (RT I 2001, 85, 512)):

tehnika - käitises kasutatavat tehnoloogiat ja käitise kavandamise, ehitamise, hooldamise, käitamise, tegevuse lõpetamise ning käitise sulgemise viisi

võimalik tehnika – käitajale mõistlikul viisil kättesaadavat nüüdisaegset tehnikat, mille kasutamine on kulusid ja eeliseid arvesse võttes majanduslikult ja tehniliselt vastuvõetav ning tagab keskkonnanõuete parima täitmise.

3.3 Jäätmeteke

Narva karjäärile on väljastatud jäätmeluba nr L.JÄ.IV-51215, mis kehtib kuni 15.04.2011.

Hindamise käigus käsitletakse:

- tekkivate ja käideldavate jäätmete liike ja koguseid;
- tekkivate ja käideldavate jäätmete piirkoguseid, mida võib viia keskkonda;
- jäätmekäitlustoimingule esitatavaid tehnilisi ja keskkonnakaitsevenõudeid;
- jäätmekäitluse alustamisel ja lõpetamisel rakendatavaid tervise- ja keskkonnakaitsemeetmeid, sealhulgas jäätmekäitluskohtade järelhooldust;
- keskkonnaseirevenõudeid;
- jäätmekäitluse juures rakendatavad ohutusmeetmeid ja õnnetuste tagajärgede leevendamise meetmeid;
- jäätmete kõrvaldamiskohti.

Alternatiivid – kavandatava tegevuse alternatiivid kujunevad välja praeguse kaevandamise tehnoloogia ja parima võimaliku tehnika baasil. Alternatiivid on seotud jäätmetekke vähendamisega ja jäätmete taaskasutamisega, sh näiteks vanarehvide kasutuse ning killustiku tootmise suurendamine.

4 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU

4.1 Üldist

Keskkonnamõju hindamine ei käsitle kõiki põlevkivi kaevandamise tehnoloogiaga kaasnevaid võimalikke keskkonnamõjusid, vaid hindab ainult mõjusid, mis kaasnevad ja mis on reguleeritud eelpool loetletud keskkonnalubadega.

Potentsiaalsed negatiivsed mõjud on järgmised:

- karjääri veekõrvalduse mõju pinna- ja põhjavee kvaliteedile ning veerežiimile;
- veekõrvalduse mõju eesvoolukraavide lähialadele;
- välisõhu saaste tahkete osakeste ja gaasiliste saasteainetega;
- jäätmete tekkest ja käitlemisest tulenevad keskkonnamõjud.

Keskkonnamõju allikateks on põlevkivi kaevandamine ja sellega kaasnevad tehnoloogilised protsessid – veekõrvaldus jm. Mõju allikateks on ka põlevkivi laadimine ja purustamine, samuti põhitegevust kindlustavad abitegevused (lõhketööd, tankla).

4.2 Mõjuala suurus

Narva karjääri keskkonnamõju allikate puhul on mõjuala suurus erinev. Kui õhusaaste osas on tegemist suhteliselt väikeses mõjualaga, näiteks ümber Narva ja Viivikonna laadimis-purustuskomplekside, siis veekõrvalduse osas on võimalik mõjuala suurus suurem, ulatudes Soome laheni. Arvestada tuleb, et Narva karjääri tegevus toimub Vaivara valla territooriumil 6760 ha suurusel maa-alal.

Mõjuala suurus selgitatakse täpsemalt välja keskkonnamõju hindamise käigus.

4.3 Mõjutatavad keskkonnaelemendid

Mõjutatavad keskkonnaelemendid on pinnavesi, põhjavesi, välisõhk ja maakasutus. Üheks võimalikuks mõjuallikaks on kaevandusvee kõrvaldamisel tekkivad üleujutused, mille põhjuseks on ka kanalite ja jõgede risustatus.

Kaevandusvesi läbib puhastuse (peamiselt hõljuvainetest) settebasseinides, kust liigub Mustajõkke ja Narva jõkke ning lõpuks sealt Soome lahte.

5 KESKKONNAMÕJU HINDAMISEKS KASUTATAV METOODIKA

Keskkonnamõju hindamisel lähtutakse eelkõige projektiga kaasnevatest olulistest negatiivsete keskkonnamõjudest vastavalt nende iseloomule, suurusele ja ulatusele, kuid vaatluse alla võetakse lisaks otsestele ka kaudsed mõjud, samuti antakse hinnang kumulatiivsetele, lühi- ja pikaajalistele, ajutistele ning pidevatele nii positiivsetele kui negatiivsetele mõjudele. Mõjude olulisuse käsitlemisel võetakse eelkõige arvesse ekspertide teadmisi ja kogemusi (ekspertanalüüs) ning arvestatakse keskkonnamõju hindamise programmi avalikustamise käigus tehtud ettepanekuid.

Keskkonnamõju hindamise üheks aluseks on õigusaktide nõuded ja vee erikasutusloa, välisõhu saasteloa ja jäätmeloaga kehtestatud seire tulemused. KMH läbiviimisel kasutatakse ka muude uuringute ja seirete andmeid.

Täiendavaid väliuuringuid KMH käigus ei kavandata. Analüüsimiseks kasutatakse peamiselt olemasolevat keskkonnainfot ning eelprojekti koostaja poolt läbiviidavate uuringute tulemusi. Informatsiooniks kasutatakse keskkonna-alaseid ja maakasutust käsitlevaid andmebaase loodus- ja muinsuskaitse objektid, põhjavee kaitstus, info maavarade kohta, maakasutus jms).

KMH läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses ja Haldusmenetluse seaduses sätestatud nõuetele.

Riigipiiriülese keskkonnamõju esinemist ning selle hindamise vajadust ette ei nähta.

8. KMH LÄBIVIIMISE JA ÜLDSUSE KAASAMISE KAVA

Keskkonnamõju hindamine viiakse läbi samaaegselt eelprojekti koostamisega ning programmis esitatud KMH etapid sõltuvad ajaliselt kogu projekti kulgemisest

Etapp	Aeg
Teavitamine KMH algatamisest Ametlikes Teadaannetes	23.10.2009
Teavitamine KMH programmiga tutvumise kohast ja ajast ning KMH programmi avaliku arutelu toimumise kohast ja ajast Ametlikes Teadaannetes, ajalehes, veebilehel	Mai 2010
Avalikul arutelul Jõhvis KMH programmi tutvustamine	Juuni 2010
Võimalike arvamuste kogumine, dokumenteerimine, analüüsimine ja vajadusel programmi täiendamine ning suunamine Keskkonnaametile	Juuni 2010
KMH programmi heakskiitmine	Juuni 2010
KMH läbiviimise jooksul huvitatud osapooltega asjakohase info vahetamine ning saadud ettepanekute ja märkuste kajastamine aruandes. KMH esialgse aruande koostamine ning esitamine osapooltele ja üldsusele tutvumiseks	Mai-Juuli 2010
Teavitamine KMH aruande valmimisest ja sellega tutvumise võimaluse ning avaliku koosoleku toimumise ajast ja kohast Ametlikes Teadaannetes, ajalehes, veebilehel	Juuli 2010
Avalikul arutelul KMH protsessi ja aruande tutvustamine	Juuli 2010
Ettepanekute arvestamise või mitteametliku arvestamise põhjendamise KMH lõpparuande vormistamisel koos üldsuse kaasamise käigus saadud materjali lisamisega aruande juurde enne edastamist järelevalve korras heakskiitmisele ja edasistele tegevustele keskkonnatingimuste seadmisele	Juuli 2010
KMH aruande heakskiitmine	August 2010

6 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE MENETLUSOSALISED

Arendaja:

AS Eesti Energia Kaevandused
Jaama tn 10, 41533 Jõhvi
Kontaktisik Toomas Nestor
tel +372 336 4122
e-post: toomas.nestor@energia.ee

KMH järelevalve teostaja:

Keskkonnaameti Viru regioon
Pargi 15, 41537 Jõhvi
tel +372 33 24401
faks +372 3324403
e-post: viru@keskkonnaamet.ee

Keskkonnamõju hindaja:

AS Pöyry Entec
Lõdtsa 2, 11415 Tallinn
Kontaktisik Mihkel Vaarik
(litsents KMH 0001), vee- ja jäätmete ekspert
tel +372 6177430
faks +372 6177 431
e-post: mihkel.vaarik@poyry.com

AS Pöyry Entec töögruppi kuuluvad veel litsentseeritud keskkonnaekspert Jüri Teder (KMH00069 – õhusaaste ekspert), keskkonnaspetsialist Angela Hollo ning tehnik Merike Laas.

Töösse kaasatakse spetsiifiliste hinnangute andmiseks vastavalt vajadusele erinevate valdkondade (seoses kaevandamisest tuleneva eripäraga) lühiajalisi eksperte, k.a Pöyry Plc väliseksperte. Töö käigus konsulteeritakse piirkonnas uurimistöid läbi viinud spetsialistidega.

Mihkel Vaarik
Keskkonnaekspert
AS Pöyry Entec

